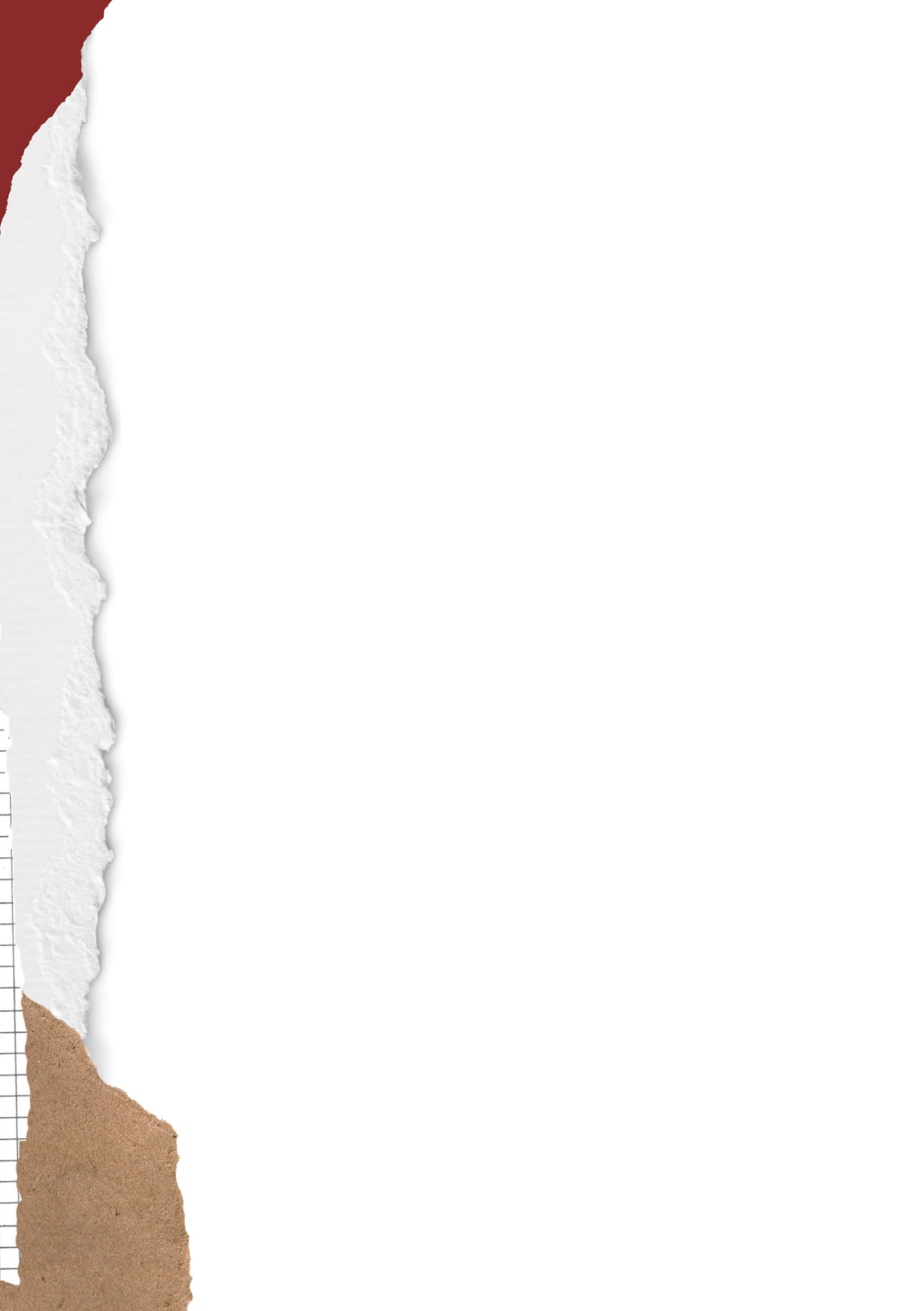

ŠT. 4, JUNIJ 2021

PODGURSKI VESTNIK

Društvo novomeških študentov

Odgovorna urednica: Tjaša Travižan

Oblikovanje: Tjaša Travižan

Lektura: Ema Koncilija

Tisk: Izdajanje časopisov Jože Dolinšek s.p.

Naklada: 150 izvodov

Novo mesto, junij 2021

Društvo novomeških študentov

@društvonovomeskihstudentov

KAZALO

- 9 Blagovna znamka v letu 2021
- 13 Privolitev in spolno nadlegovanje
- 17 DMP in DNŠ
- 24 TOP 5 hobijev, ki jih lahko preizkusiš v karanteni
- 27 TOP 5 načinov, kako biti prijaznejši do okolja
- 29 DNŠ po svetu: Potepi po Dolenjski
- 30 LokalPatriot: Za narodov blagor
- 32 Pretekli dogodki
- 34 Dijas: Korona nas ne ustavi!
- 35 Drugačen veseli december
- 36 DNŠ kuh'na: Situla x DNŠ reberca
- 38 DNŠ kuh'na: Domače pica rolice
- 40 DNŠ kuh'na: Jaffa pecivo
- 42 Fit z DNŠ: S sanjskim telesom v novo leto
- 46 Fit z DNŠ: Čarobnost študentskih okusov
- 48 Novomeška d(r)ama
- 49 Nejc Gazvoda: Par poletja 2006
- 53 Zabavne vsebine: Labirint

A se še spomniš, kako smo kot otroci navdušeno čakali na tisti 24. junij?

Zdaj, ko se je vse začelo počasi vračati nazaj v normalo in imamo dejansko primerjavo stanja, se šele začenjam zavedati, kako natempirano je v resnici naše življenje. Pa je tu nebodigatreba izpitno obdobje, razredni piknik, nagradni izlet, 10. obletnica vavete, en dogodek, drug, GDNM ... Gledamo svoje poletne urnike in načrtujemo naše skupno morje, skoraj se sprijaznimo, da se nam ne bo uspelo zediniti in v treh mesecih najti niti enega skupnega prostega vikenda. Poletje, si to res ti?

Pa ni bilo od nekdaj tako. Bili so časi, ko smo odštevali dneve do 24. junija. Datuma, ki objektivno gledano sam po sebi ni bil nič kaj nenavaden, a tako težko pričakovan. Morje, tabori, brezskrbne počitnice pri babici in dedku z zbujanjem ob kateri-koli-že uri in neomejeno količino čokolade. Nikogar ni zanimalo, kaj nam prinese jutri. Čakaj, kateri dan je že jutri?

Verjetno sem se zavedala, da je osnovnošolska brezbržnost minljiva, a takšnega preskoka moja 10-letna mini različica ni pričakovala. Iz leta v leto smo postajali bolj odrasli, z odraslostjo pa je prihajalo tudi vse več odgovornosti. Včasih dobim občutek, da je življenje en neskončen "bucket list", kjer z vsako kljukico na seznamu pride tudi nova zadolžitev. Diploma, magisterij, služba, poroka, družina, hiša z veliko teraso in psom. Kot po nareku. Vseskozi pa neko hrepenenje in stremenje k uspehu, kot da je to edina naša gonilna sila. Mnogoteri izzivi, od katerih ti vsak, ko je dosežen, prinese manj zadovoljstva. Ker za izkazovanje zadovoljstva

niti nimaš časa. Namreč, pred vrati te že čakajo nove ambicije. Z neomajno in neustavljivo željo, da bi vse zastavljeno dosegli, večkrat pozabimo na tukaj in zdaj. Naš notranji glas nam pogosto veli, da se moramo malo ustaviti, potem pa v istem momentu, ko se nam ena stvar sprosti, že grabimo po drugi. Dan za dnem. Mesec za mesecem. Poletje za poletjem. In (pre)hitro se utegnemo zavedati, da se sicer resda lahko pohvalimo s to ali ono kolajno, titulo, nazivom ... ampak brez spominov.

A se še spomniš, kako smo kot otroci navdušeno čakali na tisti 24. junij?

Prosim, ne dovoli temu otroku, da docela pobegne iz tebe.

Lana Klemenčič,

predsednica Društva novomeških študentov

KAJ PA ŠTUDENTJE?

Kljub temu da študentje načeloma ne spadamo v rizično skupino za obolelost in resnejše zdravstvene težave s COVID-19, pa je epidemija imela še kako velik vpliv na nas. Čeprav smo na težave aktivno opozarjali že nekaj časa, pa se nas je opazilo šele po raziskavi NIJZ-ja, ki je potrdila, da skoraj 90 odstotkov vprašanih študentov poroča o motnjah razpoloženja, vsakega četrtega pa so obšle samomorilne misli. V članku se bova osredotočili predvsem na bistvene težave študentov, ki pa le ene izmed mnogih.

Študentje smo se prvič oglasili, ko nam je vlada aprila 2020 in nato (še) januarja 2021 nakazala solidarnostni dodatek v (smešni) višini 150 evrov (kar v Ljubljani, pa ne samo tam, ne pokrije niti najemnine za stanovanje, kaj šele kaj drugega) in naleteli na gluha ušesa in precej buren odziv javnosti češ, saj ste študentje, tu ste, da študirate, kar je precej kontradiktorno temu, kar velikokrat slišimo, da smo študentje namreč razvajeni otroci, lenuhi, ki se nam ne ljubi delati, zato vlečemo študentski status, preživljajo pa nas starši. Situacija pa je seveda mnogo drugačna, večina študentov je odvisnih od tega, kar sama zasluži, študentsko delo je namreč mnogim omogoča študij. Na Facebooku se je ustvarila skupina Študentje še obstajamo, ki je izvedla anketo med 6885 študenti različnih fakultet in Univerz. Rezultati so pokazali, da je zaradi epidemije ostalo brez temeljnega dohodka več kot 30 odstotkov študentov, več kot 40 odstotkom študentom pa se je finančno stanje poslabšalo. Študentskih del je manj, večina dejavnosti (predvsem gostinska in trgovska), kjer je zaposlen velik odstotek študentov, je bila dolgo zaprtih, zaradi česar so bili mnogi primorani zapustiti kraj študija in oditi nazaj domov, kjer pa za mnoge od njih ni primerno okolje. In kakšen je bil namen solidarnostnega dodatka? Nabiranje političnih točk? Drugega si namreč ne moremo predstavljati, glede na to, da se Vlada ni popolnoma nič potopila v problematiko s študenti in študentskim delom, temveč je vsem rednim študentom, ki so vložili prošnjo nakazala 150 evrov. To je za nekoga, ki nima službe sicer vrhunsko, za nekoga, ki pa se tako rekoč, preživlja s študentskim delom, pa je to posmeh in absurd. To, da je študentsko delo premalo cenjeno, čivkajo že ptičke na vejah, ukrepi države pa to samo potrjujejo.

Poleg težav s študentskim delom je velik problem predstavljalo tudi zaprtje študentskih domov, ki je za mnoge od študentov edini (pravi) dom. Študentski domovi so bili zaprti praktično od oktobra lani, s kratkim seznamom oseb, ki so v domu lahko prebivale. Med izjeme pa niso sodili študentje, ki so v kraju doma imeli študentsko delo. Kje naj študent živi, če dela v Ljubljani, njegov dom pa je tudi po 100 kilometrov stran? Tudi če bi želeli najti stanovanje pri zasebnikih, je to za veliko večino študentov, ki so do sedaj prebivali v domovih tako velik strošek, da si ga vsak ne more privoščiti, sploh pa ne v časih, kjer dela skoraj da ne moreš dobiti. Problematika s študentskimi domovi je

širša od predstavljene, novi ukrepi v zvezi z njimi so tudi npr. da so v domovih prisotni varnostniki, ki pa po slišanjem ne dajejo občutka varnosti, prej nasprotno.

Poleg vodilnih v državi, pa na naše razmere velikokrat pozabijo tudi profesorji. V predavalnici so lahko zamrznili le možgani, doma pa nikoli ve več kaj te bo najprej pustilo na cedilu, znanje ali tehnika? Težave povezane izvajanjem izpitov so se pojavljale že konec lanskega študijskega leta in se (presenetljivo) pojavljajo še vedno, leto kasneje. Če je bilo to sprejemljivo lansko leto, ko je bila situacija za vse nova in smo se vsi, tako študentje, kot profesorji, morali prilagoditi novim razmeram, pa sedaj ni več tako sprejemljivo in razumljivo. Študentski sveti fakultet si sicer prizadevajo, da profesorji svoje odločitve o načinu izvajanja izpita sporočijo vsaj štirinajst dni pred izvedbo izpita, kar pa je za študenta precej kratko obdobje, saj se priprava na izpite razlikuje; razlika je namreč, če je izpit pisen oziroma usten, seveda pa tudi močno vpliva, kje se izpit izvaja; v predavalnici ali preko računalnika. Težava je tudi, da se v veliko primerih dogaja, da se profesorji ne držijo roka štirinajst dni. Predizpitno in izpitno obdobje je za študente zelo stresno obdobje, še bolj pa je stresno, če do zadnjega ne veš, kako se bo izpit opravljal. Veliko profesorjev meni, da je izvedba online izpita za študente lažja, zato jih veliko krajša čas pisanja oz. ocenjuje bolj strogo. To se mi zdi absurdno, saj zna biti tehnika, kljub stalnemu napredku, kar muhasta. Enkrat se posodablja računalnik, drugič se internet odloči imeti štrajk ravno med izpitom in tretjič ti izklopijo elektriko

ŠE
ŠTUDENTI
OBSTAJAMO

točno takrat, ko želiš oddati seminarsko nalogo 3 minute pred rokom. Tu sem sklepala, da imajo vsi dostop do računalnika in svojega prostora, kar pa seveda ni resnična predpostavka. Moje želje so predvsem to, da bi fakultete in profesorji imeli posluš za študente in njihove želje in da bi bili (u)slišani, da bi razumeli v kakšnem položaju smo in tega ne bi še bolj oteževali.

Kar študente dela študente, je tudi interakcija med njimi (nami). Ne gre se samo za to, da primanjkuje družbenih dogodkov, manjka predvsem stik sočloveka, navaden pogovor s prijateljem, ki ne nanese vedno na temo epidemije. Tako smo naveličani teh razmer, da se o ničemer drugem ne znamo več pogovarjati, pa ne samo da se ne znamo, nimamo se o čem pogovarjati. Poleg torej čisto osnovnih stvari, kot je pogovor s sošudenti ob kozarcu dobrega vina, pa seveda manjka tudi družabnih dogodkov. Ni žurov v Cirkusu, niti manjših dogodkov, koncertov, kjer se sprostiš ob poslušanju dobre glasbe. Podobno usodo, kot jo doživljamo študentje, doživlja tudi kultura. Gledališča so, z izjemo enega meseca, že leto dni zaprta. Dolgo časa so bile zaprte tudi muzeji in knjižnice, ki med izpitnim obdobjem zaradi študentov pokajo po šivih, v teh časih pa v mnoge nisi mogel tudi stopiti, ampak si si gradivo lahko izposodil le preko spleta. Pozabljena je bila tudi športna dejavnost, ki je bila v teh razmerah še kako nujno potrebna. Če po več kot osmih urah na dan, ne moreš na najbližje igrišče, v fitness, na jogo, kjer bi se vsaj malo sprostil, kaj lahko storiš? Pozablja se, da zdravstvenih težav ne prinese samo covid-19, ampak tudi opustitev gibanja, še dodatno pa stanje poslabšata stres in strah, ki ga je v teh časih ne malo.

Večina naših staršev je imela v naših letih že »urejeno« (kakšno pa je urejeno) življenje. Skupno življenje, redna služba in otroci. Sama sem v dvaindvajsetem letu in sploh še nisem začela razmišljati, da bi šla na svoje. Kako le? Moj dom je sobica na koncu hodnika, kamor se vedno rada zatečem. Pa vendar, to ni to. To ni študentsko življenje o katerem so mi vneto pripovedovale starejše generacije in sem ga tudi sama doživela v prvem letniku faksa. Živela sem v študentskem domu, delala in žurala. Za vikend sem prišla domov pozdravit "tastare" in komaj čakala, da se vrnem v Ljubljano. Prav zaradi tistega leta, ko sem občutila svobodo, ki jo prinaša življenje v času študija, se danes počutim kot breme. Težko je ostati optimističen v časih, ko ti Vlada znova in znova vbija v glavo, da se ne smeš sprostiti, da ljudje umirajo, da so zaradi našega obnašanja številke umrlih in obolelih poskočile v zrak. Primanjkuje motivacije na vseh področjih, optimizma, obstaja nek strah glede prihodnosti – ali bo sploh kdaj bolje? Generacija mladih je sicer normalizirala uporabo strokovne pomoči (psihologi, psihoterapevti), še vedno pa menim, da se sami težko zavedamo, kdaj potrebujemo pomoč. Predvsem tu ciljamo na to, da se nam velikokrat zdi, da naše težave pa že niso take hude, da bi rabili pomoč. Pomembno je, da se zavedamo, da je ta situacija psihično zelo naporna za nas in da je normalno, da se nam kdaj zdi, da ne zmoremo več in zato potrebujemo pomoč. Na voljo imamo kar nekaj strokovne pomoči: Zaupni telefon Samaritan in Sopotnik: 116 123, TOM – telefon za otroke in mladostnike: 116 111, Klic v duševni stiski: 01 520 99 00, Klic v stiski, Tvoj telefon: 05 720 1720, Ženska svetovalnica – krizni center: 031 233 211. Študenti psihologije ponujajo tudi svetovalnico "Pogovori se s študentom psihologije", ki lahko poteka preko emaila ali pa se dogovoriš za srečanje v živo, ŠOUM pa ima organizirano tudi svetovalnico za

študente v stiski. Zdi se mi bistveno, da se zavemo, da nismo sami, da smo lahko slišani in da ne izgubimo upanja, da bo enkrat bolje.

Za mnenje o celotni situaciji sva povprašale tudi nekaj sošolstov. V nadaljevanju objavljava njihova mnenja.

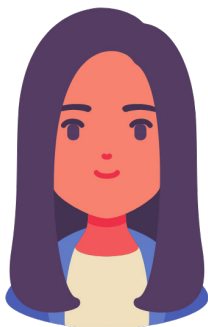
Študent obramboslovja: Jasno je, da Covid ni samo kriza v zdravstvenem pomenu, temveč tudi v socialnem in družbenem. V vsej svoji problematiki, ki se po več kot enem letu trajanja brutalno kaže na vsakem koraku, je to kriza nas mladih, ki smo tihe žrtve strogo omejenega vsakdana, narekovanega po statističnem povprečju števila okuženih in umrlih. In kaj to pravzaprav pomeni za populacijo študentov, ki gotovo spada

med najbolj aktiven del družbene skupine mladih? Mar to enostavno pomeni zgolj selitev študijskega življenja na računalniške ekrane, kot je bilo zamišljeno s strani političnih odločevalcev, ki so bore malo pozornosti v času pandemije namenili študentom. Gotovo ne, to pomeni deprivacijo vsega tega, kar naj bi študentsko življenje bilo. Pristnega stika s kolegi na fakultetah, druženja in kreiranja novih prijateljskih vezi ali pa utrjevanja starih, skupaj s širjenjem zavesti in obzorji ter izrabi tiste posebne svobode, ki nam je kot študentom dana le v tem obdobju in je ključen pogoj za nadaljnjo razvojno pot tako osebne kot profesionalne plati posameznika. Gre za mnogo večjo prikrajšanost napram golemu premiku življenja na ekran računalnika, ki je med pandemijo postal edina vstopna točka v svet. Kljub temu, da sem se relativno hitro prilagodil novemu režimu vsakdana pa sem kmalu opazil nekakšno apatičnost, ki se je tekom mesecev življenja pred ekranom prikradla zraven. Naveličanost od nepretrganega študiranja na daljavo se je sčasoma stopnjevala ravno toliko, kolikor se je zanimanje za atraktivne študijske vsebine zmanjšalo. Celoten študij je zavoljo pandemije postal zapovedana obveznost, gola monotonost brez pestre in živahne dinamičnosti, saj je le ta možna v neposrednem stiku z ljudmi, ki so zdaj postali črni kvadrati. Zato mislim, da tragika te koronske sage za nas študente ni toliko v izgubljenem znanju, ki se lahko nadoknadi, temveč v prisilnem antisocialnem vakuumu, ki smo ga morali sprejeti in prek daljave negovati ostanke pravega študentskega življenja. Kako in če sploh bomo lahko nadomestili te interakcije, brez katerih tudi študij ni več študij?

Študentka medicine: Tako kot vsem ostalim študentom je tudi meni epidemija življenje obrnila na glavo. Ko večino tvojega urnika predstavljajo laboratorijske in klinične vaje, je izvajanje izobraževanja na daljavo precej težko izvedljivo. Kvaliteta predavanj se sicer ni pretirano

spremenila, kvečjemu so mi tako še bolj ustrezala, saj sem si lažje organizirala čas, vaje po drugi strani pa so popolnoma druga zgodba, saj v online izvedbi omogočajo pridobivanje omejenega znanja. Večino predkliničnih predmetov, ki jih imamo v nižjih letnikih faksa (anatomija, histologija, fiziologija, idr.), smo sicer lahko razmeroma učinkovito opravili tudi na daljavo, bolj je manjka vaj prizadela kolege iz višjih letnikov, katerim so odpadale vaje na kliničnih oddelkih in ki so bili zaradi epidemije prikrajšani nujnega znanja ter izkušenj, ki bi jih morali pridobiti pri delu z bolniki. Kvaliteta organizacije pouka je bila zelo odvisna od posameznega nosilca predmeta, vodstvo fakultete pa ni poskrbelo za poenotena navodila, zaradi česar je prišlo med študenti do zmede in še večje nejevolje. Se je pa zato toliko bolje organizirala Zveza študentov medicine Slovenije, ki je prevzela koordinacijo nad zbiranjem študentov za pomoč v zdravstvenih ustanovah in socialnovarstvenih zavodih. Medicinske odprave so pošiljali v DSO-je, bolnišnice, pomagali pri varstvu otrok zdravstvenih delavcev, v vladnem klicnem centru za COVID-19, organizirali pa so tudi različne tečaje in izobraževanja. Od epidemije smo bodoči zdravstveni delavci tako zagotovo odnesli tudi veliko novega znanja, vrednot in izkušenj, dobili pa smo tudi vpogled v poklic, ki smo si ga izbrali s študijem na medicinski fakulteti. Seveda je naporno, ker so vse naporne študijske obveznosti ostale, vsi pa smo prikrajšani za zabavo in sprostitev ob družabnih aktivnostih. K sreči smo v DNŠ z obilico zabavnih online dogodkov poskrbeli, da nam v karanteni ni bilo dolgčas. Se pa jaz tolažim tudi s tem, da bom imela primanjkljaj študentskega življenja še čas nadoknadit, ker je pred mano še precej dolga študijska pot in bom še nekaj časa študentka!

Študentka psihologije: Menim, da je šolanje na daljavo za študente prineslo številne negativne posledice. Študentsko življenje v Ljubljani mi je omogočalo odkrivanje številnih novih priložnosti, spoznavanje novih ljudi, pridobivanje pomembnih praktičnih izkušenj vezanih na moj bodoči poklic in povečano samostojnost, kar je v trenutnih okoliščinah vse zelo oteženo. Ker smo mnogi obtičali doma pri starših, je to otežilo proces našega psihološkega in ekonomskega osamosvajanja od staršev, kar je sicer izjemnega pomena za doseganje razvojnih nalog naše starostne skupine in za

uspešen razvoj. Zaradi občutkov nemoči, negotovosti, stagniranja in izgubljenih priložnosti so se predvsem pri študentih povečali občutki tesnobe, osamljenosti in depresivnosti. Nastale nove stiske bodo imele dolgotrajne posledice, tako na posameznike kot na celotno družbo. S podaljševanjem te situacije, bodo stiske le še večje, zato so spremembe nujne

Študentka ekonomije: v času epidemije, kljub temu da spremljamo vsa predavanja in vaje online, moramo še vedno ogromno snovi predelati sami, saj so takšna predavanja veliko manj učinkovita kot klasična predavanja. Ker cele dneve sedimo za računalnikom se to delo za faks razvleče skozi celoten dan, razlike v ocenah pa niso opazne. Manjka stik s profesorjem, saj je veliko manj sodelovanja na predavanjih, ker je večini študentov nelagodno. Manjka tudi stik s sošolci, da se po predavanjih dobiš na kavi, poveš kakšno sočno podrobnost o profesorjih in se dogovoriš za skupno učenje.

V času opravljanja prakse sem imela veliko stisko nabirati ure na delovnem mestu, saj so ravno v tistem času vse zaposlene poslali na delo od doma, meni kot študentki pa tega niso omogočili. Zaradi usklajevanja s faksom sem zamudila veliko predavanj, kar se v normalnih razmerah ne bi dogajalo. Da ne omenim situacije v stanovanju, kjer živim. Prihodek je komaj pokrival osnovne stroške, pri najemnici so mi morali pomagati starši. Ker pa se tukaj ne gre le za denar, ampak tudi nabiranje izkušenj, nas je covid situacija dodobra zadela. Večina nas že eno leto sedi doma, medtem ko bi lahko opravljali študentsko delo in nabirali izkušnje, ki so v današnjem svetu zelo cenjene.

Viri in literatura:

A. Rožman, Študentski domovi: Morda več izjem, a brez sistemske rešitve, Dnevnik (5.11.2020). Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.dnevnik.si/1042942583>

B. Burger, Študentska lekcija epidemije: imeti ob sebi prave ljudi, Delo (26.1.2021), dostopno na spletnem naslovu: <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/studentska-lekcija-epidemije-imeti-ob-sebi-prave-ljudi/>

GOV.SI, Državna štipendija, pridobljeno dne 30.4.2021 na spletnem naslovu: <https://www.gov.si/teme/drzavna-stipendija/>

M. Luzar, Ničkolikokrat izvzeti iz debate, Dolenjski list (29. 4. 2021)

M. Ule, Študentke in študente v predavalnice. Takoj!, Delo (24.4.2021), dostopno na spletnem naslovu: <https://www.delo.si/sobotna-priloga/studentke-in-studente-v-predavalnice-takoj/#>

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Raziskava o doživljanju epidemije covid-19 med študenti, (26.4.2021), dostopno na spletnem naslovu: <https://www.nijz.si/sl/raziskava-o-dozivljanju-epidemije-covid-19-med-studenti>

/ L. KLEMENČIČ

POPOLNA DIGITALNOST — NOVA REALNOST?

Neizpodbitno dejstvo je, da je v želji po čim hitrejših informacijah, ažurnosti, stiku z znanci in mnogih drugih aktivnostih uporaba interneta na vsakem koraku postala nujno zlo 21. stoletja, v luči trenutne situacije s koronavirusom pa se je prav vse dogajanje, tudi tisto, ki je poprej še vedno temeljilo na pristnih medčloveških odnosih, preselilo na splet. Izobraževanje in delo od doma sta postala nova normala, uporaba vseh mogočih spletnih orodij za komunikacijo pa nujen del vsakdana. Tudi industrije, ki v procesu iskanja in razvoja kadrov doslej še niso aktualizirale svojih postopkov in jih prilagodile novim generacijam, so bile te zdaj primorane kaj hitro vpeljati. Trenutno stanje se bo slej ali prej umirilo, a vendarle se zdi, da se zasutost z informacijami in digitalne oblike ter načini dela ne bodo izkoreninili. Prej nasprotno, še okrepili se bodo. Resda nam to omogoča večjo dostopnost in transparentnost pri delu, vprašanje pa je, če so vsi ti učinki samo pozitivni, lahko delujejo isto kakovostno in lahko v celoti nadomestijo pristne osebne stike.

Benuyenah in Koukareva (2018) v svoji raziskavi ugotavljata ustreznost upravljanja s človeškimi viri (human resource management ali HRM) oziroma koliko nabor znanj in spretnosti iskalcev zaposlitve ustreza zahtevam in potrebam industrije. Navajata, da kljub mnogim poskusom, da bi bili učni načrti (HR curricula) bolj dovršeni (upoštevajo sicer mnoge aspekte tega področja: stopnjo uporabe interneta, raznolikost organizacij, preferiranje usposobljenih kadrov s strani podjetij, potrebo po dobrih partnerstvih med industrijo in univerzami), ti še vedno ne sledijo dovolj trendom na področju HR. Zlasti od leta 2007, ki velja za prelomno leto z vidika tehnološkega razvoja in spreminjajočega se konteksta dela, jim manjka tehnološka komponenta, kar vodi v svetovni primanjkljaj IT večšine. Za sodobno, t. i. "click to find" generacijo, ki je tehnološko bolj spretna, njen življenjski slog pa je bolj dovzeten do informacijske tehnologije, bi se okvir "novega HRM" moral bolj osredotočati na: digitalno hitrost in stopnjo prodora interneta, večjo multikulturalnost med zaposlenimi, sodobnost orodij za rekrutacijo in izbiro, profesionalnih HR teles po vsem svetu, intenzivnost konkurence med iskanci dela, podjetniško miselnost in interdisciplinarno zavest.

Še en pojem, na katerega je trenutno obdobje pustilo velike posledice, je na delu temelječe

učenje (ang. work-based learning). Slednje je posebna strategija izobraževanja, ki učencem omogoča hkratno uporabo teoretičnih, praktičnih in socialnih znanj in izkušenj ter razvijanje mehkih veščin v kombinaciji s prečnim znanjem (tj. kritično mišljenje), s tem pa posledično omogoča razvijanje poklicnih kompetenc in večanje zaposljivosti. Na grobo ga lahko tudi označimo kot "učenje o delu, učenje preko dela in učenje za delo" (Keith in drugi, 2012).

Toole (2011) pa navaja o pomembnih operativnih in stroškovnih prednostih, nastalih z uporabo interneta ter spremljajočih se spremembah. Načini usposabljanja na podlagi dela so se docela redefinirali, avtor celo govori o tehnologiji Web 2.0, ki za razliko od prejšnje različice, kreira delovni prostor, ki vsakemu uporabniku dovoljuje, da deli informacije z ostalimi in sooblikuje virtualni prostor. Sem spadajo družbeni mediji, blogi, wikiji, "cloudi"... ki so spremenili način komuniciranja v družbi in ki v zadnjem desetletju razvoja spletnega učenja gradijo spletna učna okolja z enako funkcionalnostjo kot uveljavljeni komercialni sistemi za upravljanje učenja. Avtor navaja, da se z razvojem interneta in z njim povezanih tehnologij vse v družbi radikalno spreminja in da tudi izobraževanje nikakor ne bo izjema. Pravi, da je možnost kombiniranega učenja oziroma učenja na daljavo koristna za vse zainteresirane strani v izobraževanju: za vlado, ki podpira izobraževanje,

institucije, ki zmanjšujejo svojo stroškovno osnovo, in za učence ter delodajalce, ki dobijo večjo prilagodljivost in možnost sodelovanja.

Opazimo, da je skupni imenovalac vsega naštetega razvoj interneta in z njim povezane tehnologije ter spremembe, ki jih prinaša na samo na delu temelječe učenje. Že res, da vsesplošno sprejeta podpora in upravljanje z uporabo tehnologij Web 2.0 nudi koristi vsem zainteresiranim stranem, vendar pa smo dejanske rezultate občutili na lastni koži šele v zadnjem letu, prej le v teoriji. Šele zdaj, v času epidemije, ko smo bili primorani vse delovne aspekte svojega življenja (delo, izobraževanje) prenesti na internet, smo ugotovili, da je sicer ta opcija zelo enostavna in zaželeno iz časovnega in finančnega vidika, ne more pa biti izkjučna in nadomestiti že obstoječih. Za pristne odnose je še vedno potreben osebni stik, odnosi, redna komunikacija. Na koncu lahko povzamemo, da je ravno kombinacija človeških, tehnoloških, zakonodajnih in tržnih sil ključ do učinkovitosti in uspeha.

Benuyenah, V. in Boukareva, B. (2018). Making HRM curriculum relevant - a hypothetical practitioner's guide. *Journal of Work-Applied Management*, 10(1), 93–100.

Keith, A. (2012). Work-Based Learning in Linked Learning: Definitions, Outcomes, and Quality Criteria Field. Field review draft.

Toole, T. (2011). Social media: key tools for the future of work-based learning. *Development and learning in organizations*, 25(5), 31–34.

ZA VEČ NOVOMEŠKIH DOGODKOV!

Kljub velikim prizadevanjem s strani proaktivnih meščanov, da bi (sveže prenovljeno) mestno jedro postalo središče dogajanja za vse lokalne in tuje obiskovalce, ti pri poskusu prijave dogodkov nemalokrat naletijo na strašanske prepreke s strani stanovalcev Glavnega trga. Slednji, sklicujoč, da dogodki kratijo njihov mir in tišino (četudi gre za izvedbe projektov v normalni jakosti in ob sprejemljivih urah) venomer oddajajo pritožbe na prijave in s tem podaljšajo ali celo ustavijo celotni postopek.

V ta namen si organizacije prizadevamo doseči poenostavljen postopek prijave dogodka, ki bi stranskim udeležencem onemogočal ustavljanje postopka s pritožbo. S tem bi zagotovo vzpodbudili, da bi več organizacij izvedlo več dogodkov, slednje pa bi rezultiralo v bolj živahnem mestu in prijetnejši klimi za vse.

MLADINSKI SVET NOVO MESTO

Konec leta 2020 je svet za mladino MONM dobil idejo, da bi obudili Mladinski svet Novo mesto (v nadaljevanju MSNM), ki je prenehal aktivno delovati leta 2014. V Društvu novomeških študentov smo veselo pozdravili idejo in začeli s pripravami in realizacijo predloga.

KAJ SPLOH JE MSNM?

Mladinski svet Novo mesto je organizacija, ki povezuje različne mladinske organizacije na področju Novega mesta. V procesu obujanja bomo poleg trenutnih 7 članic k sodelovanju povabili tudi druge novomeške mladinske organizacije.

KAJ JE PREDNOST IN DODANA VREDNOST POVEZOVANJA ORGANIZACIJ V MSNM?

Urbani mit, da je »Novo mesto mesto duhov« oziroma kraj, kjer se nič ne dogaja, zagotovo ne drži, saj se v našem mestu konstantno nekaj dogaja. Glavni problem je, da informacije o različnih dogodkih pogosto ne dosežejo zadostne količine ljudi, sploh če je organizator manj znano društvo, klub, organizacija, ali če se dogodek izvaja prvič in še ni dobro prepoznan. Že zato je smiselno, da delujemo pod skupnim imenom, imamo skupen (in seveda tudi lasten) informacijski kanal, preko katerega delimo svoje dogodke. Sodelovanje organizacij bo omogočilo tudi izvedbo več novih inovativnih projektov, ki bodo zanimivi za širši nabor publike.

SODELOVANJE?

Lansko leto je ŽE potekal dogodek, ki je pokazal, da mladinske organizacije znamo sodelovati. Mladinska tržnica, ki je bila lani septembra, je različnim organizacijam omogočila, da se predstavijo s svojo »stojnico«. Ta dogodek je lep uvod v nadaljne sodelovanje z ostalimi mladinskimi organizacijami in zgolj skica tega, kar bi lahko iz skupnega sodelovanja nastalo. Še večji in še boljši dogodki!

Kljub velikim prizadevanjem s strani proaktivnih meščanov, da bi (sveže prenovljeno) mestno jedro postalo središče dogajanja za vse lokalne in tuje obiskovalce, ti pri poskusu prijave dogodkov nemalokrat naletijo na strašanske prepreke s strani stanovalcev Glavnega trga. Slednji, sklicujoč, da dogodki kratijo njihov mir in tišino (čtetudi gre za izvedbe projektov v normalni jakosti in ob sprejemljivih urah) venomer oddajajo pritožbe na prijave in s tem podaljšajo ali celo ustavijo celotni postopek.

V ta namen si organizacije prizadevamo doseči poenostavljen postopek prijave dogodka, ki bi stranskim udeležencem onemogočal ustavljanje postopka s pritožbo. S tem bi zagotovo vzpodbudili, da bi več organizacij izvedlo več dogodkov, slednje pa bi rezultiralo v bolj živahnem mestu in prijetnejši klimi za vse.

/ E. BLAŽIČ

TOP 5 KNJIG, KI JIH JE VREDNO PREBRATI

FREDRIK BACKMAN: TESNOBA DO ROBA

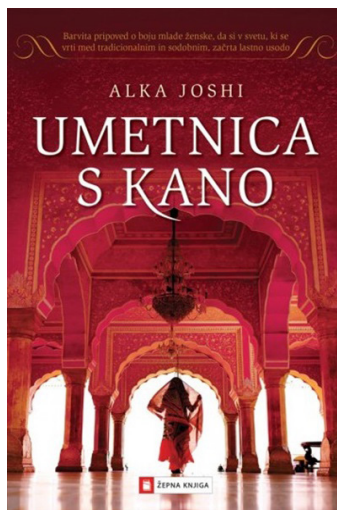
Žanr: Leposlovje

Življenje se ne obrne vedno tako, kot si misliš. Dan pred silvestrovim, povsem običajen ogled stanovanja, šest zainteresiranih kupcev in ena nepremičninska posrednica. Naenkrat v stanovanje plane bančni ropar na begu pred policijo in vse skupaj se sprevrže v dramo s talci. A bančni ropar, ki mu gre ta dan res vse narobe, ni računal na take talce: dva zagrenjena ljubitelja Ikeinega pohištva, razdražena nosečnica, depresivna milijarderka in nadležna nepremičninarka. Da o zajcu sploh ne govorimo. Obupani ropar ima nazadnje vsega dovolj in talce izpusti. Ko pa policija vdre v stanovanje, ni notri nikogar.

ALKA JOSHI: UMETNICA S KANO

Žanr: Zgodovinska fikcija

Lakšmi pri sedemnajstih pobegne iz nasilnega zakona ter si sama utira pot po živahnem rožnatem mestu Džajpur v petdesetih letih dvajsetega stoletja. Tam postane najbolj iskana umetnica s kano in zaupnica bogatih žensk višjega razreda. Slovi po unikatnih vzorcih in modrih nasvetih, vendar mora biti zelo previdna, da se izogne ljubosumnim obrekovanjem, ki bi ji lahko uničila sloves in življenje. Med sledenjem svojim sanjam o

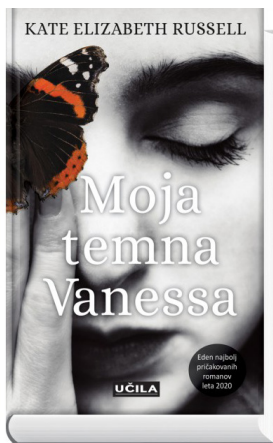

samostojnem življenju jo nekega dne preplaši soočenje z možem, ki jo je po toliko letih le izsledil, s sabo pa pripeljal radoživo mladenko – sestro, za katero Lakšmi sploh ni vedela, da jo ima.

ALEX MICHAELIDES: TIHA PACIENTKA

Žanr: Kriminalka

Alicia Berenson živi navidez popolno življenje. Slavna slikarka, poročena z uglednim modnim fotografom, živi v imenitni hiši z velikimi okni in razgledom na park v eni od najbolj zaželenih londonskih četrti. Ko se njen mož Gabriel nekega večera pozno vrne s snemanja, ga Alicia petkrat ustrelji v glavo in ne spregovori niti besede več. Ker Alicia kar molči in nikakor ne razloži svojih dejanj, jo zaprejo v Mirni gaj, varovano psihiatrično enoto. Theo Faber je psihoterapevt, ki je dolgo čakal na priložnost, da bi zdravil Alicio, in ko v Mirnem gaju potrebujejo novega terapevta, se prijavi na delovno mesto. Se bo Alicia njemu vendarle odprla?

KATE ELIZABETH RUSSELL: MOJA TEMNA VANESSA

Žanr: Leposlovje

Vanessa, bistro, a naivno petnajstletno dekle, ki hrepeni po pozornosti in sprejetosti, se zaplete v razmerje s svojim dvainštiridesetletnim profesorjem angleščine na internatski srednji šoli, karizmatičnim in manipulativnim Jacobom Stranom. Ko po 17 letih Strana ena od bivših dijakinj obtoži spolnega nadlegovanja, mora Vanessa, ki ni nikoli prekinila stikov z njim, znova premisliti dogodke iz preteklosti, ki so z vidika odrasle ženske videti precej drugače, kot jih je v svoji mladostni naivnosti dojemalo petnajstletno dekle.

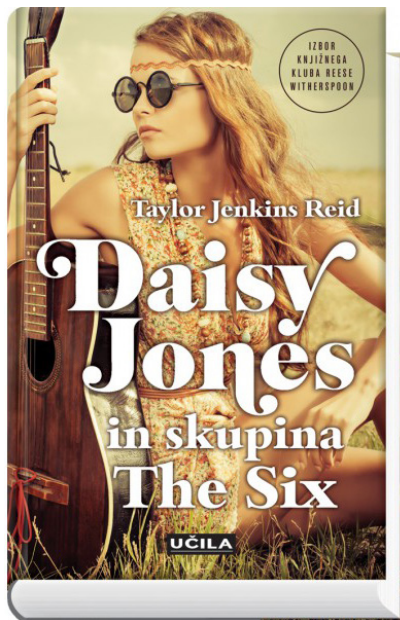
TAYLOR JENKINS REID: DAISY JONES IN SKUPINA THE SIX

Žanr: Zgodovinska fikcija

Vsi poznajo Daisy Jones in skupino The Six, nihče pa ne pozna razloga, zakaj so se razšli na vrhuncu priljubljenosti – vsaj doslej je bilo tako. Daisy je dekle, ki konec šestdesetih odrašča v Los Angelesu, premlada se smuka po klubih na Sunset Stripu, spi z rokovskimi zvezdniki in sanjari o nastopih v klubu Whisky a Go Go. Pri dvajsetih z vokalom že opozori nase, poleg tega premore posebno vrsto neustavljive lepote, ob kateri začnejo ljudje početi nerazumne stvari. Na sceni se uveljavljajo tudi The Six, ki jih vodi mrki Billy Dunne. Daisy in Billy se srečata, ko se nekemu producentu posveti, da je kombinacija obeh čarobna formula za bliskovit vzpon. Vse, kar sledi, se zapiše v legendo...

Prijetno branje!

P.S.: vse omenjene knjige so za izposajo na voljo tudi v knjižnici Mirana Jarca.

/ E. BLAŽIČ

TOP5 SERIJ

Si ljubitelj serij, a se ti zdi, da si si že vse ogledal? Brez skrbi, tu je zate izbor TOP 5 serij preteklega leta, ki so navdušile gledalce po vsem svetu.

DAMIN GAMBIT (THE QUEEN'S GAMBIT)

Žanr: Drama

Na voljo na: NETFLIX

Damin gambit je zgodba o čudežni deklici iz zakotnega dela Kentuckyja, ki je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja zakorakala v moški svet profesionalnega šaha in se soočila z najslavnejšimi velemojstri svojega časa, vključno z nepremagljivimi Rusi. Na prvi pogled je že neštetokrat povedana zgodba o zabrisani meji med genijem in norostjo, portret briljantnega uma, ki se le težka spopada z "resničnim svetom". A pozorno spremljanje zgodbe razkrije veliko bolj zanimivo poanto: če hoče protagonistka v celoti izkoristiti svoj dar in postati velika šahistka, se mora prej spopasti s travmo nesrečnega otroštva.

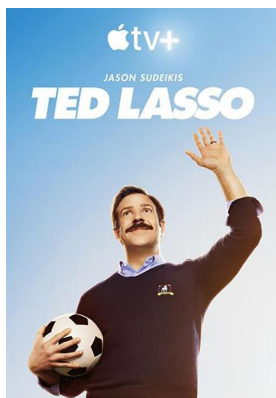
BRIDGERTON

Žanr: Zgodovinska romanca

Na voljo na: NETFLIX

Zgodovinska ljubezenska zgodba nas preseli v London leta 1813, v naročje ugledne družine Bridgerton. Usoda cele rodbine počiva na plečih najstarejše hčerke Daphne, da se ji bo uspelo dobro poročiti. Daphne nepričakovano najde zaveznika v vojvodi Hastinškem, Simonu. Čedni veljak, ki ima premoženje, naslov,

poznanstva in je še vedno samski. Ker je nenehnega mešetarjenja sit, Simon predlaga sodelovanje, ki bo koristilo obema. Pretvarjala se bosta, da dvori Daphne: tako ga bodo druge mladenke pustile pri miru, Daphne pa bo narasla vrednost v očeh drugih moških.

TED LASSO

Žanr: Komedija

Na voljo na: APPLE TV+

Ted Lasso je trener ameriškega nogometa, ki prihaja v Anglijo, da bi treniral nogometno ekipo AFC Richmond v angleški premier ligi, kljub temu da v tem športu nima izkušenj. Ted Lasso je serija o nestrokovnjaku, ki sede na mesto strokovnjaka. Ted je kliše na dveh nogah – je srčen, prijazen, neuklonljiv optimist in ljudje so mu pomembnejši od zmag. Nad sabo ima ljudi, ki hočejo, da mu spodleti, ob sebi pa nezaupljive varovance ter jezne navijače. Mu bo kljub vsem oviram vseeno uspelo?

SENCA IN KOST (SHADOW AND BONE)

Žanr: Fantastika

Na voljo na: NETFLIX

Zgodba se odvija v fantastičnem kraljestvu v svetu, ki je vpet v vojno in obdan z neskončno temo. Sirota in kartografinja Alina Starkov spozna, da ima magične sposobnosti, s katerimi lahko ustvari svetlobo, kar pa je lahko ključ do osvoboditve domovine pred neskončno temo. Alina se tako pridruži elitni vojski ostalih z magičnimi sposobnostmi. A med urjenjem spozna, da so zavezniki in sovražniki mnogokrat iste osebe in da nič na tem svetu ni, kot se sprva zdi. V igri so nevarne sile, vključno z tolpo karizmatičnih kriminalcev in za preživetje bo potrebno več kot le magija.

OUTER BANKS

Žanr: Avantura, kriminalka

Na voljo na: NETFLIX

Zgodba se odvija v obmorskem mestecu Outer Banks, kjer vlada velika družbena razslojenost med bogatimi sezonskimi prebivalci in delovnim razredom. Spremljamo skupino najstnikov iz delovnega razreda, ki so odločeni, da odkrijejo skrivnost izginotja očeta enega od članov zasedbe, Johna B-ja. Spotoma odkrijejo bajseloven zaklad, ki je povezan s tem očetom. Ko ekipo lovijo stebri zakona in bogati posamezniki, ti premagujejo ovire drog, ljubezni, najstništva, denarja in prijateljstva.

ODPRAVE:

— 5. 7. KOPER

— 7. 7. MARIBOR

— 9. 7. LJUBLJANA

**GREM
DOMOV**

**V NOVO
MESTO**

PEŠ, PAKOJ PO IZPIKIH!

ŠKIS
Zveza študentskih
klubov Slovenije

STUDENTSKA
ORGANIZACIJA
SLOVENIJE

**NOVO
MESTO**

SPREMLJAJ NAS PREK:

@grem_domov

grem domov v novo mesto

VEZALKINA ZGODBA

Vežalka je dobra zgodba. In vsaka dobra zgodba ima začetek. To ni pravljica zgodba, zato se ne začne z nekoč pač pa pred šestimi leti (na rojstni dan Rada Trifkovića, kdor ga pozna, ve, da to že samo po sebi kaže na dober potencial). Takrat smo skupina entuziastov na pikniku prišli na idejo, da bi svoje interese lahko uresničevali preko društva. In kakšno naj bo sedaj to društvo, če enega zanima šport, drugega ustvarjanje, tretjega odnosi, pa tabori, pa starejši, ranljive skupine ... In je eden izjavil: »Ah ni važno, kaj smo. Važno, da se povežemo. Pa naj bo kar: vežalka.«

Tako je nastalo sprva Športno, kulturno in izobraževalno društvo Vežalka, danes Društvo Vežalka – Društvo za spodbujanje kreativnega življenja in celostnega razvoja. Društvo se uresničuje skozi tri področja: šport; psihoedukativni programi in nudenje svetovanja in psihoterapije; delovanje na področju otrok in mladine.

Ponosni smo na izvedenih več kot 40 sobotnih ustvarjalnih delavnic za otroke na terasi Gostišča Loka, izveden dogodek Oživila ulica (v blokovskem naselju Slavka Gruma), dveh dogodkov za družine Dan koles, za starejše pa več kot 30 športno-gibalnih aktivnosti (ples, pohodi, delavnice uporabe pohodnih palic). Lansko poletje smo za 35 socialno ogroženih otrok organizirali in izvedli brezplačne enotedenske počitnice v Taboru Mojca. Trenutno pripravljamo ustvarjalno-podjetniške delavnice za mlade (ob petkih popoldne v MC Oton), na katere vljudno vabimo. Nudimo tudi osebno svetovanje, psihoterapijo oziroma možnost vključitve v pogovorno podporno skupino.

Naj povemo, da Društvo Vežalka zelo zaznamuje en problem ter po ena slovnična in matematična posebnost. Ne spodobí se, da začnemo s problemom, zato naj bo prva dama slovnična. Slovnična

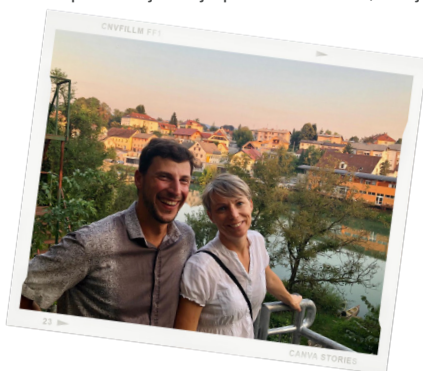
posebnost je izraz vezalkanje. Vezalkanje pomeni povezovati se, sodelovati, vezati vse dobro, zaradi povezanosti biti in postajati močnejši, širši, držati skupaj, »stati inu obstati«, se razvijati, rasti.

Vezalkina matematična posebnost: $1 + 1 > 2$, ker razumemo, da ob sodelovanju dveh dobimo več kot le seštevek teh dveh. Verjamemo v teorijo, da vezalkanje ni le seštevek pač pa omogoča pri-RASTek. Zato zelo radi vezalkamo.

Problem pa je, da nikakor ne moremo Vezalke spraviti na ekran, v elektronsko obliko (na spletno stran). Mi se mučimo, ampak ona se zvija in zvija. Pravi, da bi tudi to obliko življenja preizkusila, ampak nima pravega snubca. Če čutiš, da si med njimi, nas prosim kontaktiraj. Morda bo vezalkanje tudi tebi všeč.

In kdo tke to Vezalko? Tudi naša Vezalka ima dva konca, torej dve glavi. Vmes pa je še veliko posameznikov, ki to vezalko vežejo in ustvarjajo trdno in močno nit. Dve glavi, glavni gonilni sili društva sta Alenka in Rado Trifkovič, zasebni in poslovni par. On je bolj športen vezalkar, vodja športnih aktivnosti za odrasle in starejše, ple-salec in kolesar, človek s širokim nasmehom, ki hrepeni po povezovanju in sodelovanju s širšo publiko. Alenka, socialna pedagoginja in specializantka realitetne psihoterapije, le na prvi pogled bolj resna in zadržana, uživa in se uresničuje skozi bolj intimne skupine. Izvaja ust-varjalne delavnice za otroke ter osebno sve-tovanje in psihoterapijo za mladino in odrasle. V okviru Vezalke v sodelovanju z Ireno Avsenik (Rast Irena Avsenik s. p.) vodi pogovorni skupini

za mlade in odrasle, v sodelovanju z društvom Abstinent in Brigito Mokbel (CSD Novo mesto) pa vodi terapevtsko skupino za osebe, ki abstiniirajo, a so v preteklosti imele težave s tveganim, škodljivim pitjem alkohola. Gonilna sila bi se upehala brez podpore še mnogih drugih članov in udeležencev naših programov. Brez vas ne bi imeli več kaj vezati. Hvala vsem, ki se najdete med temi vezalkarji, da vztrajate, vežete z nami.

Prav se nam zdi, da hvaležno omenimo tiste najpogostejše sovezalkarje. V prvi vrsti je to Franci Judež, ki nam je z društvom Stara čolnarna pokazal pot in nam prijazno ponuja roko, da lahko na Gostišču Loka ustvarjamo z najmlajšimi. Pri risanju nasmehev najmlajšim vezalkamo tudi z Marjetko Ferkolj iz DPM Mojca in Jano Vernig iz TPV Volley Novo mesto. Športna unija Slovenije nas prepoznava kot dobre partnerje pri organiziranju športnih aktivnosti za starejše in mlajše, ki jih velikokrat organiziramo v sodelovanju z Rdečim križem Novo mesto. Na področju psihosocialnega dela z ljudmi izpostavljam Društvo Abstinent, CSD Novo mesto, Mladinski center Oton in Društvo novomeških študentov. Finance nam pomaga vezati Nataša Kastelic iz Finskatta. In nenazadnje hvaležno vezalkamo z Mestno občino Novo mesto, ki sofinancira nekatere projekte in s tem kaže, da nas prepoznava kot akterja, ki doprinaša k ponudbi raznolikih in kvalitetnih storitev za občane Novega mesta.

Spodobi se, da ima Vezalka tudi svoje sanje. Naša Vezalka nima sanj, da bi pristala na porcelanastem krožniku*, pač pa si želi, da bi rasla, dajala možnost za uresničevanje idej, realiziranje strasti in še dolgo ponujala možnost različnih izkušenj, ob katerih organizatorji in udeleženci naših aktivnosti postajamo boljši in srečnejši Novomeščani.

Naj se veže vse dobro!

Alenka Trifković, predsednica društva

*Kot vezalka iz zgodbe Vezalkine sanje pisateljice Polonce Kovač.

PRETEKLI DOGODKI

Situacija se počasi izboljšuje in v času odkar je izšla zadnja publikacija, torej od januarja pa vse do maja nam je uspelo izvesti kar 15 dogodkov. Sicer je res, da je bila večina prilagojena na online verzijo, ampak vseeno smo na vseh dogodkih uživali in komaj čakamo na ustvarjanje novih.

RESOR ZA SOCIALO IN ZDRAVSTVO

Študentska krvodajalska akcija »Častim ½ litra!« (april 2021) – sodelovanje z zvezo ŠKIS

DNŠtorklja (15.4.2021)

RESOR ZA KULTURO IN IZOBRAŽEVANJE

INFODAN (26.2.2021) - sodelovanje z dijasom

DNŠ Začetni tečaj spletnega orodja Canva (9.3.2021)

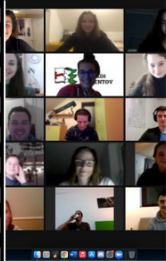
Slovenski znakovni jezik (9.4.2021) - sodelovanje z dijasom

RESOR ZA ŠPORT IN ZABAVO

Online kuharska delavnica: BARVITO AMERIŠKO KOSILO (23.1.2021)

DNŠ Activity night (30.1.2021)

Dijasov League of Legends turnir vol. 2: RELOADED (6.2.2021)

– sodelovanje z dijasom

Online kuharska delavnica: PUSTNI KROFI (13.2.2021)

DNŠ pohod na Mirno goro (27.2.2021)

DNŠ Pub quiz (27.2.2021)

DNŠ Beer marathon (13.3.2021)

DNŠ Izziv (3. – 11.4.2021)

Online kuharska delavnica: SUŠI (10.4.2021) – sodelovanje z zavodom Situla

DNŠ Boggle (10.4.2021)

DNŠ Murder mystery party (1.5.2021)

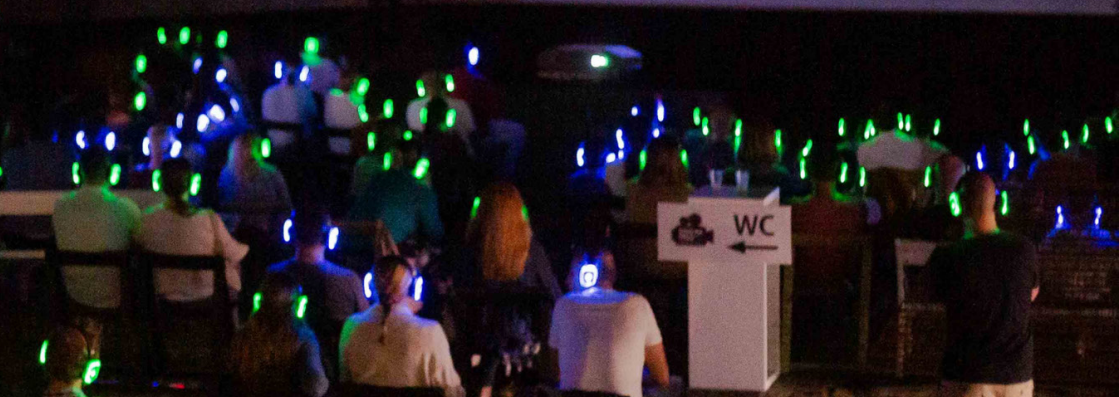
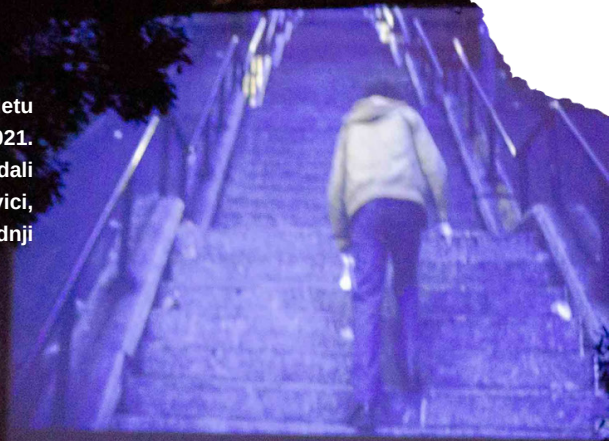
/ A. MLAKAR

KINO NA TRGU 2020

Lansko leto je med 13. in 19. avgustom 2020 je potekal festival Kino na trgu. Zaradi pandemije koronavirusa se je festival preselil na Muzejske vrtove, saj so organizatorji le tako lahko zagotovili upoštevanje vseh priporočil NIJZ. Na šestih filmskih večerih se je na Muzejskih vrtovih zbralo okrog 600 ljubiteljev filma, ki so lahko uživali v domačih in tujih produkcijah. Ogledali smo si lahko 4 slovenske filme: Košarkar naj bo 2, Šiška Deluxe, Ne joči Peter in Veter v mreži ter 2 tujejezični produkciji: Joker in Parada.

Vse projekcije so bile za gledalce brez vstopnine. Dogodek Kino na trgu 2020 so omogočili Mestna občina Novo mesto, Dolenjski muzej in Knjižnica Mirana Jarca.

Festival Kino na trgu bo potekal tudi v letu 2021, in sicer med 11. in 15. avgustom 2021. Tokrat si boste ljubitelji filma lahko ogledali pet projekcij: mladinski film Sreča na vrvici, Petelinji zajtrk, Parasite, Life in a year, zadnji v izboru pa ostaja neznanka. Vabljeni!

DNŠ PO SVETU: TENERIFI

/ L. KLEMENČIČ, A. LAMOVSĚEK IN S. PAVLIN

Ekipa DNŠ deklet, ki se je pred kratkim mudila na znamenitem španskem otoku, Tenerifih, nam je zaupala nekaj splošnih vtisov.

POTEP PO GLAVNEM MESTU – SANTA CRUZU

Mesto samo po sebi ni bogve kaj in je (za razliko od preostalih koticikov otoka) izrazito poslovno usmerjeno. Splača se sprehoditi mimo stavbe Auditorio de Tenerife, ki po obliki spominja na manjšo različico znamenite opere v Sydneyu.

Ko obiŝeŝ prestolnico, pa je nujen tudi obisk najbolj priljubljene razgledne točke Mirador dos playas Tenerife, od katere odideŝ odprtih ust in z novo profilko ;)

RAJ ZA VSE FANATIKE POHODNIŠTVA

Otok je poln najrazličnejših tras za športne navdušence, same priporočamo obisk (VSAJ) naslednjih dveh:

CHINYERO WALK: krožna pot, tekom katere te vseskozi spremlja mediteranski vonj po borovcih, pogled pa ti zatira črni vulkanski pesek.

Dolžina in trajanje: približno 10 km in 3 ure.

MASCA: čudovita pokrajina skritih vasic, ki nikogar ne pusti ravnodušnega. Toplo priporočamo!

Dolžina in trajanje: močno variirata in sta odvisna od vstopne točke, za katero se odločiš.

OBISKA VREDNI PARKI

Loro Parque je ena največjih znamenitosti na Tenerifih, ki jo oglašujejo po celem otoku. Ponaša se s široko in raznoliko zbirko rastlinskih in živalskih vrst. Cena: 38 EUR,

Monkey Park v Los Christianos je majhen parkec, v katerem se najde ogromno različnih vrst opic, ptic in malih glodalcev. Cena: 10 EUR + 2 EUR za paketek sadja in zelenjave za hranjenje živali.

Teide national park je narodni park, ki se razprostira po precej obsežnem delu Tenerifov in del katerega je tudi prej omenjena trasa Chinyero. Najznamenitejši in najzanimivejši del parka je gora Teide. Slednja je vulkanskega izvora in s svojimi 3715 metri predstavlja najvišjo točko v Španiji ter tretji najvišji vulkan na svetu. Cena gondole za vzpon do vrha: 37 EUR.

TORTILJE S PIŠČANČEM

SESTAVINE:

500g piščančjih prsi
8 tortilij
½ rdeče, zelene in rumene paprike
2 rdeči čebuli
1 konzerva rdečega fižola
1 konzerva koruze
1 posodica salse
1 lonček nacho sira
1 vrečka naribanega sira
Krompir
Sol
Poper
Mleta rdeča paprika
Po želji drobljen čili
Olje
Solata za okrasitev

PRIPOMOČKI:

Deska
Nož
Ponev
Kuhalnica
Pladenj
Posoda
Manjša posodica
Cedilo
Mikrovalovna pečica

Čas priprave:

Približno 1 ura

POSTOPEK:

Čebulo narežemo na čim tanjše lističe. Na čim manjše koščke narežemo tudi piščanca in paprike.

Meso posolimo in popoprmo in ga na olju prepražimo. Nato ga damo v ločeno posodico, na olju pa prepražimo čebulo.

Ko čebula pade skupaj, dodamo papriko in jo prepražimo. Ko se oboje zmežča, dodamo fižol in koruzo, ki ju prej odcedimo in splahnemo.

Vse skupaj še malo pražimo, nato dodamo piščanca in vse skupaj prelijemo s salso.

Nato vsako tortilijo za 10 sekund segrejemo v mikrovalovni pečici, da se malce zmežča in jo je lažje zviti, jo napolnimo z nadevom, dodamo sir, jo zvijemo in »zalepimo« skupaj z nacho sirom in posujemo s sirom.

Tortilije damo nato na pladenj za 10 minut na 200°C v pečico, da se sir stopi.

Po želji lahko že pred tortilijami pripravimo tudi krompir, saj se peče dlje.

Krompir olupimo, ga narežemo na majhne koščke, ga posolimo in popoprano, dodamo mleto papriko in po želji čili ter ga v posodi zmešamo z oljem.

Nato ga enakomerno razporedimo po pladnju in ga pečemo pribl. 45 minut-1 uro na 200°C.

Vse skupaj lahko okrasimo s solato in postrežemo.

/ DNŠ KUH'NA // A.OGULIN

KREMŠNITE V KOZARČKU

Priprava: pribl. 45 min

Zahtevnost: 4/10

Kremšnite v kozarcu so odlične in povsem preproste za pripravo. Če imaš zelo rad kremšnite, pa te zaradi kompliciranega postopek vse mine, potem so zate kremšnite v kozarcu. Priprava ne vzame veliko časa, okus pa je še boljši kot pri klasičnih kremšnitah.

SESTAVINE ZA 5 POSODIC (250ML):

- 1 zavitek listnatega testa
- 500 ml sladke smetane
- 500 ml mleka
- 4 rumenjaki
- 1 vaniljev strok
- 50 g jedilnega škroba
- 90 g sladkorja v prahu
- 4 žlice ruma (po okusu)

foto: Leaneen, Nina Kastelic

POSTOPEK PRIPRAVE VANILJEVE KREME:

1. Štiri rumenjake zmešamo s sladkorjem v prahu, jedilnim škrobom in 4 žlicami ruma.
2. Vaniljev strok prerežemo po sredini, semena izluščimo in jih dodamo v rumenjarkovo maso (olupek vaniljevega stroka prihrani za kasneje).
3. V maso prilijemo približno 50 ml mleka in z metlico zmešamo, da dobimo gladko kremo brez grudic.
4. Preostalo mleko zlijemo v lonec, dodamo preostanek vaniljevega stroka in mleko segrevamo. Preden zavre, odstranimo vaniljev strok.
5. Znižamo moč štedilnika in v vrelo mleko počasi s stalnim mešanjem prilijemo vaniljevo kremo. (Kuha se podobno kot puding.)
6. Na srednjem ognju, ob stalnem mešanju kuhamo kremo še od 5 do 8 minut, da se zgosti.
7. Kuhano kremo odstavimo z ognja in lonec pokrijemo s pokrovom. Počakamo, da se zmerno ohladi in jo nato damo za 4 do 5 ur v hladilnik, da se ohladi in strdi.
8. Stepemo 150 ml sladke smetane. Z električnim ročnim mešalnikom ohlajeno kremo stepemo v gladko kremo in ji narahlo umešamo še stepeno sladko smetano. Krema je pripravljena.

POSTOPEK PRIPRAVE TESTA IN SESTAVLJANJE KREMŠNIT V KOZARCE:

1. Listnato testo razvaljamo (po potrebi) in ga položimo na plitev pekač, obložen s papirjem za peko. Z vilico ga večkrat prebodemo, da se nam med peko ne napihne in ga navlažimo z malo vode.

2. Pečemo ga v ogreti pečici pri 200 °C, od 10 do 15 minut, da se testo svetlo rjavo obarva.

3. Pečeno testo nadrobimo ali ga narežemo v obliki dna kozarca. Plast položimo na dno kozarca. Dodamo vaniljevo kremo, jo razporedimo in čeznjo še stepeno sladko smetano. Na smetano položimo plast testa (po želji).

4. Narejene kremšnite v kozarcu postavimo za uro ali dve v hladilnik, nato jih postrežemo.

BRESKOV KOKTAJL

SESTAVINE:

2 dl ohlajenega breskovega čaja (1 vrečka)

2 žlici jabolčnega ali malinovega sirupa

0,5-1 dl breskovega gostega soka

koščki breskev

PRIPRAVA:

Skuhamo čaj z okusom breskve in ga ohladimo. Dodamo sirup, breskov sok in premešamo v mešalniku.

V kozarce naložimo koščke breskev in prilijemo sadni napitek.

RAZLIČICE KOKTAJLA:

Jabolčni sok, čaj z okusom jabolka.

Grozdni sok, čaj z okusom pomaranče in koščki ananasa.

Ananasov sok, pomarančni nektar, ribezov nektar in višnjejev nektar.

Bananov nektar, sveže stisnjen sok rdeče pomaranče, pol banane, žlica medu, sok od polovice limone.

foto: Odrta kuhinja

/ FIT Z DNŠ // F. ŠOBAR

TRENING NAČRTI S FILIPOM

Mišice ste pridno gradili s pomočjo Filipovih vaj iz prejšnje številke publikacije, zdaj pa je skrajni čas, da izgubimo še nekaj oblog zimskega uživanja v hrani v udobju doma, ter s tem naše telo izoblikujemo za skok v kopalke.

Za izgubo kilogramov je najbolj pomemben kaloričen deficit, kar pomeni, da skozi cel dan porabiš več kalorij kot jih zaužiješ s hrano in pijačo. To lahko torej dosežeš tako, da zaužiješ manj hrane kot jo porabiš ali pa s telesno aktivnostjo porabiš več energije kot jo zaužiješ s hrano.

Najbolj optimalna izbira je vsekakor premišljena kombinacija obojega, pri kateri vam lahko pomagajo nutricionisti ali trenerji z ustreznim znanjem. Ker je gibanje veliko več kot le izguba odvečnih kilogramov, smo vam v nadaljevanju pripravili 3 različne zabavne treninge vzdržljivosti, ki bodo poskrbeli za povišan srčni utrip, boljše počutje in pospešeno izgubo maščobe.

Prvi je **HIIT** oz. visoko intenzivni intervalni trening, ki je zasnovan tako, da izbrano vajo izvajaš 45 sekund. Temu sledi 15 sekund počitka in prehod v naslednjo vajo. Primer HIIT treniga:

Visoki skiping na mestu

Izmenični izpadni korak

Počep + vzpon na prste

Sonožni poskoki na mestu

Vojaški skoki (lahko z ali brez sklece)

Sklece

Alpinist [Mountain climbers]

Izmenični dotiki ramen v položaju deske

Vseh 8 vaj ponovi 2 – 3, s kratkim premorom med krogi.

AMRAP je angleška kratica, ki označuje »as many reps as possible« oz. prevedeno največ ponovitev kolikor lahko. Ta vadba poteka tako, da v določenem času izvedeš največ ponovitev kot jih zmoreš. Da ti bo vse bolj jasno si pogledajmo primer treninga:

AMRAP 1: 10 visokih poskokov, 10 počepov, 10 dvigov medenice (vaje izvajaš eno za drugo, dokler ne mine 5 minut)

AMRAP 2: 10 trebušnjakov, 20 stranskih dotikov pet, 30 criss cross trebušnjakov (vaje izvajaš eno za drugo 5 minut)

AMRAP 3: 5 sklec, 10 sklekov na klopci, 10 žabjih poskokov (vaje izvajaš eno za drugo 5 minut)

Vse tri sklope enega za drugim ponoviš 2 – 3, s premorom med krogi.

FARTLEK je odlična metoda za povečanje vzdržljivosti in hitrosti, poleg tega pa zagotovi kurjenje kalorij še dolgo po treningu. Če ti je enakomeren tempo teka preveč dolgočasen, se nujno preizkusi v fartleku. Primer intervalnega treninga fartleka:

10 minut lahkotnega teka za ogravanje

1 minuta hitrega teka

2 minute lahkotnega teka

2 minute hitrega teka

1 minuta lahkotnega teka

5 minut hoje za ohladitev

Tek lahko popolnoma prilagodiš svojim sposobnostim. Po želji lahko zgornje intervale ponoviš večkrat. Počasen tek lahko zamenjaš s hitro hojo, dodaš lahko tek v klanec ali pa celo vaje za moč med posamezne intervale teka

ZDRAVE RAZVADE

Med ostalimi članki publikacije lahko najdeš kar nekaj receptov, med drugim tudi visokokalorične sladice. Naslednja recepta pa bosta polna nujnih hranil, z nekoliko manj kalorijami, vendar še vedno okusna. Prvi je za nekatere nujen obrok, vsekakor pa zelo pomemben obrok v dnevu – zajtrk, ki ti bo dal veliko energije za začetek dneva. Naslednji recept pa bo hiter prigrizek, primeren za po treningu ali kadarkoli v dnevu.

ZAJTRK: RIKOTINE PALAČINKE

Za dva potrebuješ:

- 200 g rikote
- 200 g moke (ali mletih ovsenih kosmičev)
- pol žličke pecilnega praška
- malo soli
- malo sladkorja
- 150 ml mleka
- 2 jajci
- vanilijin ekstrakt

Če ima rikota v posodi preveč vode jo odcedi čez cedilo. V posodi zmešaj rikoto, mleko, rumenjake in malo vanilije. Dobro premešaj, nato preko cedila v posodo dodaj moko oz. mlete ovsene kosmiče, pecilni prašek, sol in sladkor (ki ga lahko zamenjaš z medom ali sirupom) in zmešaj vse skupaj. V drugi posodi stepi sneg iz beljakov. Eno žlico snega zmešaj z ostalimi sestavinami v prvi posodi, nato dodaj še ostali sneg in narahlo vmešaj s spatulo ali kuhalnico.

S pomočjo velike žlice na ponvi, premazani z oljem ali maslom, naredimo poljubno velike kupčke. Ko se začnejo na eni strani palačinkic delati zračni mehurčki jih obrnemo in spečemo še na drugi strani.

Serviramo lahko z dodatno rikoto, sadjem, čokoladnim namazom ali poljubnimi dodatki.

PRIGRIZEK: SENDVIČ IZ PURANJIH ALI PIŠČANČJIH PRSI

100 g salame iz puranjih ali piščančjih prsi

2 kosa polnozrnatega kruha

1 jajce

Rukola

Sendvič sestaviš tako, da na kruh položiš rukolo, salamo, ter trdo kuhano ali pečeno jajce. Pokriješ z drugim kosom kruha. To je že pripravljeno za uživanje, lahko pa tudi popečeš sendvič na ponvi ali toasterju.

Po želji lahko salamo zamenjaš za tuno, rukolo za ostalo zelenjavo (dobro se poda paradižnik) ali na kruh namažeš kakšen namaz.

LOKALPATRIOT 3.0

V klub LokalPatriot sem prvič vstopil, ko sem obiskoval drugi letnik srednje šole. Pisalo se je davno leto 2006 in na Gimnaziji Novo mesto sem sodeloval pri pripravi 260. obletnice šole. Pri pripravi prireditve smo sodelovali dijaki vseh letnikov, vadili pa smo v Kulturnem centru Janeza Trdine. Takrat je LokalPatriot deloval še na svoji prvi lokaciji na Novem trgu (v kletnih prostorih bivše občinske stavbe, tam, kjer je danes makadamsko parkirišče ob parku pri kulturnem centru) in tja sem pogledoval vsakič, ko sem šel mimo, poguma, da bi se spustil po klančini in vstopil pa nekako nisem zbral. Prostor me je sicer zelo privlačil in zanimal, a se mi je, tako kot mnogim drugim, zdel preveč drugačen, »alternativen«, da bi se brez zadržkov sam odpravil tja. Danes lahko rečem, da so bili moji pomisleki povsem neupravičeni, saj sem v naslednjih petnajstih letih spoznal, da je v LokalPatriot-u dobrodošel prav vsak.

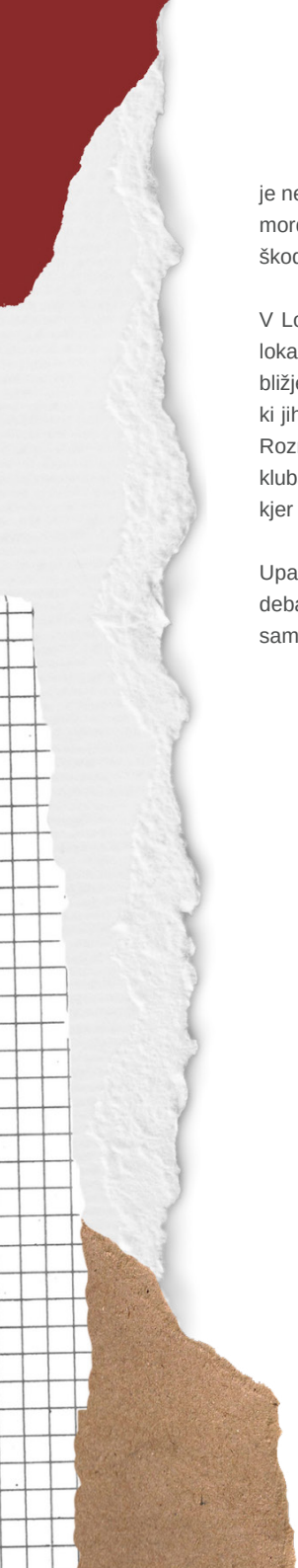

Prvič so me v klub peljali moji starejši gimnazijski kolegi, ki so sceno obvladali bolj od mene. Tja smo odšli na kavo po eni izmed vaj za omenjeno šolsko prireditev in od tistega »usodnega dne« kluba vse do danes nisem zapustil. Kmalu sem tam visel po cele dneve – kava pred poukom ob 6.45, kava med prostimi (in včasih tudi ne-prostimi) šolskimi urami, pijača po pouku, ogled filma, ki ga je organiziralo društvo Klapa med tednom, obisk koncerta ali kakšnega drugega dogodka v petek in soboto,... Kadar se nas je zbralo dovolj smo kartali tarok in jedli popečene »Pohančke«, ko sem prišel sam, sem sedel za šankom in debatiral z natararji ali ostalimi gosti. Vedno je veljalo,

da si v LokalPatriot-u hitro našel družbo tudi, če si tja prišel sam. Redni gost v klubu sem bil tudi ob sobotah dopoldne, ko sem ob kavi prebiral Mladino in nikoli ne bom pozabil kako je eno takšnih sobot ob pogovoru z natakarjem, ki je takrat delal, padla ideja, da bi prebarvala zunanjo steno kluba. V skladišču je bilo še nekaj zelene barve, ki je že od nekdaj zaščitni znak LokalPatriot-a in zdelo se nama je, da je stena potrebna osvežitve. Nič, odpravil sem se domov, se preoblekel in se vrnil na improvizirano delovno akcijo. Z delom sva zelo hitela, saj je bil zvečer na sporedu koncert in sva želela, da bo barva do takrat že suha. Zgodba se je seveda končala tako, da je celo popoldne in večer padal dež in se je sveža barva cedila po steni, a to ni prav nikogar motilo, vsi gostje so v koncertu in druženju (kot ponavadi) uživali.

Klub je svoja vrata na Novem trgu zaprl jeseni leta 2008, ravno preden sem se odpravil na študij v Ljubljano. Celoten prosti september smo z ekipo presedeli ob debatah na terasi, klub pa se je poslovil iz dvema vikendoma koncertnega dogajanja. V petih večerih se je na odru kluba zvrstila ogromna količina vrhunskih slovenskih glasbenikov – v prvem vikendu najprej hip-hoperji, nato perspektivni in za zaključek uveljavljeni nacionalni glasbeni ustvarjalci, drugi vikend pa je bil namenjen lokalni sceni, ki je bila prav tako razdeljena na večer perspektivnih in večer uveljavljenih lokalnih bandov. Obiskal sem prav vseh pet večerov in prav vsi priključijo nekatere najbolj nepozabne spomine.

Klub nato nekaj kratkih mesecev ni deloval in svoja vrata ponovno odprl decembra 2008 na drugi lokaciji na Glavnem trgu. Takrat sem zaradi študija tja hodil zgolj ob vikendih, a kljub temu izpustil le redke dogodke, ki jih je pripravljala klubska ekipa. Bolj reden obiskovalec, kmalu pa tudi aktiven snovalec programa kluba, sem postal po vrnitvi v Novo mesto, ko sem se ponovno bolj aktivno priključil ekipi Društva novomeških študentov. Na začetku mojega sodelovanja s klubom smo tam organizirali manjše dogodke – posebej mi je v spominu ostal kviz Male sive celice, ki je bil del praznovanja 21. obletnice delovanja DNS in na katerem smo se izjemno zabavali. Kmalu je sodelovanje z LokalPatriot-om postalo bolj redno; z DNS-jem smo tam prirejali pogovorne in potopisne večere, družabne dogodke in pa vzpostavili tudi redno koncertno sodelovanje – v klubu smo dvakrat na mesec prirejali serijo koncertnih dogodkov. Prvo med njimi smo poimenovali DNSpil, na njej pa so nastopali perspektivni glasbeniki iz celotne Slovenije. Druga, še bolj odmevna serija koncertov, pa je nosila ime DNS Sessions. V več izvedbenih sezonah DNS Sessionov je na odru kluba LokalPatriot stala množica vrhunskih bandov tako iz Slovenije, kot tudi iz celotne »balkanske« regije. Elemental, Hladno Pivo, Klemen Klemen, Sassja, Hamo, Bad Copy, Tabu,... Na koncertu SARS je bila takšna gneča, da je kondenz dobesedno tekel po stenah kluba. Ekipa LokalPatriot-a je naše podvige vedno podpirala in vedno smo imeli na voljo vso potrebno pomoč in podporo. Potem sem se počasi vse bolj vključeval v delo kluba, prevzemal nekatere redne delovne naloge in bil septembra leta 2018, ko smo klub na Glavnem trgu zaprli, že zaposlen v zavodu LokalPatriot. Za zaključek deset let trajajoče zgodbe na Glavnem trgu smo v atriju kluba pripravili dogodek »Zadnja Runda«, na katerem so nastopili lokalni glasbeni junaki – Dan D, MRFY, Jardier, El Kachon, Luto in 3D Prasci. V atriju se je gnetlo okoli dvesto ljudi, kar je krepko presevalo njegovo kapaciteto, pred klubom je na parkirišču še vsaj trikrat toliko ljudi pilo pivo in obujalo spomine. Bil

je nepozaben večer, od vsega pa mi bo v spominu najbolj ostala izjava Tokca, ki morda najbolj opiše »čudaškost« novomeške publike – »Hvala, ker ste prišli... škoda, da niste že prej!«

V LokalPatriot-u smo po zaprtju kluba na Glavnem trgu dolgo iskali primerno lokacijo za tretjo izvedbo kluba, saj smo tokrat želeli najti nekaj trajnega, znova bližje srednješolcem in še vedno dovolj odmaknjeno od prebivalcev centra mesta, ki jih domnevni hrup tako zelo moti. Uspeli smo si izboriti občinske prostore na Rozmanovi ulici 21, ki so bili pred leti že namenjeni delovanju (nekega drugega) kluba, poleg tega smo v Skupini DNS prišli še do pritičnih prostorov na isti lokaciji, kjer bomo v kratkem zagnali LokalPatriot 3.0.

Upamo, da bodo mladi znova prišli k nam v čim večjem številu. Kartati tarok, debatirati ob kavi, »malati« stene, organizirati dogodke, ... Upamo, da takoj in ne samo na zadnjo rundo. Dobrodošli prav vsi!

/ GOGA

TADEJ GOLOB: SVINJSKE NOGICE

Ena

Začelo se je novembra. Mislim vsaj, da je bil november in recimo, da je bila takrat ta prelomnica. Deževalo je, tega se spomnim, ampak to je november. Tako je, ker je to jesenski mesec in se ne da pomagat. Čeprav november v bistvu ni najhujši mesec v letu. Vsi govorijo, da je, pa da je dan takrat kratek, da je mrzlo in deževno in nasploh sranje od vremena. Ampak ni to. Problem je v dnevu mrtvih, ki je čisto na začetku in zaserje stvar v fundamentu. Če se samo spomnim. Vsi stojimo okrog groba, najprej od onih po materini, potem po fotrovi strani. Dvakrat se skregamo pri materinih, dvakrat pri fotrovih. Tam čakamo na stare mame, da zapojejo, prosimo te, usliši nas. Stari foter leži v zemlji in je tiho. Jasno, da je tiho, če je pa mrtev in je v glini. Čisto majhen sem bil, ko smo ga pokopavali, in spomnim se, da je bila zemlja rdečkasta in elastična in da je tudi takrat ulivalo ko iz pičke. In da je bil stari tečen, ko je bil še živ in je sedel pred svojo dolenjsko bajto s palico v roki in tečno gledal, ampak da sem ga imel kljub temu rad. Na leseni klopci, desno od njega, je rasla hruška, neka stara sorta, tepka ali kaj podobnega, pod njim travnat graben in za menoj, ki ga gledam navzgor iz tega grabna, lesena šupa za orodje, s plugi in takimi rečmi, pa s prešo za grozdje in jabolka. Dolgo sem mislil, da je moral obstajati poseben razlog za to, da sem imel starega rad, zdaj, odkar imam Simona, se mi pa zdi, da otroci pač morajo imeti starejše radi, sploh sorodnike, in da je bilo to. Čeprav, mogoče je bil pa v redu, ne vem, mrko je gledal. Zebe nas, ker kot po pravilu sneži. Potem gremo k žlahti po fotrovi strani in se mati drži, ker ji gre na živce. Jemo potico. Stari pijejo vino in se pogovarjajo, otroci pijemo mleko ali sok iz sirupa. Jaz sem pil sok, ker se je na mleku naredila kožica in tistega pa nisem mogel pogoltniti. Od mleka sem pil samo alpsko in tam kožice ni bilo, ali pa je bila čisto tanka in se je pojavila kasneje. Drugi otroci pijejo mleko in sok, in jejo klobase in potico, skoraj vse naenkrat. Čudno se mi zdi, da tega ne izbruhajo. Skoraj nič jih ne razumem, ker zavijajo po dolenjsko, ampak niso pizde, lepo se igramo. Nikoli se nismo stepli, in ko smo šli, mi je bilo skoraj žal, da gremo, ker je bil to edini dan v letu, ko mi ni bilo treba spat točno ob osmih zvečer. Če dobro pomislim, mi je pravzaprav šel na živce samo prvi del dneva, tisto na grobovih, in pa tiho sranje med starima na začetku večerje, pa ves čas med njo, ko je mati na vsak način iskala prepir, ampak takrat sem jaz na to malo pozabil, ker sem se igral z onimi, in sem se spomnil šele, ko smo se peljali domov. Užaljeno je molčala, vedno, vsako leto, foter je stekleno gledal skozi sprednjo šipo, ves vijoličast, tudi zato, ker je nekaj spil, in stiskal volan. Enkrat jo bo ubil, sem si rekel, in čudno, kako ona tega ne opazi. Ponavadi je bilo to pri Višnji Gori, ko smo se prebijali po stari cesti proti Grosupljemu, ker takrat seveda še ni bilo avtoceste.

Tako da, kar se tega tiče, se mi ne zdi nerazumljivo, da je za mnoge prvi november najhujši dan v

letu, ker se mi je zdelo, ko sem gledal okrog po grobovih, da so vsi podobno v kurcu in da skrivajo travme, ki bodo izbruhnile ravno na te vse svete, kot da se hočejo oni v jamah maščevati tistim nad njimi. Kot da se niso že dovolj tolkli, ko so bili še živi. Mora biti nekaj s tem prvim novembrom, ker, če bi bilo odvisno samo od vremena, ni december nič boljši, pa nihče ne jamra.

Je pa tako, da je, če še enkrat malo pomislim, težko čisto stoprocentno reči, da se je začelo novembra. Takrat je samo izbruhnilo, da se je videlo, pa še to se ni videlo takoj, ampak vem to zdaj, za nazaj, začelo se je pa verjetno eno morje časa v preteklost. Lahko da se sploh ni začelo letos, ampak že takrat, ko se je rodil Simon, ker to je ena taka prelomnica, ali pa ko sva začela hoditi z Majo, to bi tudi lahko pognalo zadevo. Da je bila ta kombinacija usodna, kar se mi pa ne zdi ravno verjetno, ali pa je verjetno, samo se meni kljub vsemu upira o tem razmišljati. Potem je že bolje, če bi bilo od takrat, ko sem se rodil, ali pa celo že prej. Da jaz nisem imel nič pri tem, niti Maja, kar se sliši prav okej, ker potem ne bi bil nič kriv in niti ona in verjetno je nekaj na tem, da gredo te stvari iz roda v rod. Da se je začelo, recimo, ko se je rodila moja mati ali pa celo njena mati ali pa celo njena pra, pra, pra mati. Takrat enkrat iz prehoda sužnjelastništva v fevdalizem ali pa še pred tem. Ko so se prve gljive splazile na kopno in se razbohotile v ene orhideje, iz teh pa potem čudo vsega, ko so naprdele dovolj kisika, da so lahko pognali dinozavri in druge zveri. Lahko, da je to bilo od vsega začetka, lahko, da je to usoda ali kaj podobnega. Čisto možno je, da se je začelo čisto na začetku, takrat ko je razfukalo materijo. Bum, in od takrat naprej pa vse zakaj-zato-zakaj-zato, mehanično gledano. Ker če se ne bi stvar razgonila točno tako, kot se je in čisto nič drugače, in potem ne bi šla točno tako, kot je in čisto nič drugače, niti gramčka levo ali desno, pač pa direkt tako, kot je, potem mene ne bi bilo, in če mene ne bi bilo, ne bi bilo te jebe. Ker vsaka posledica mora imeti vzrok in vsak vzrok je posledica nečesa in to vzročno-posledično predrkavanje v rikverc te neizbežno pripelje do prapizdarije. Bolj ko vrtaš in se sprašuješ, kdaj, jebenti, kdaj je začelo iti narobe, bolj koplješ in se tolčeš po glavi, kako da si lahko bil tako slep in nič drugega. Kar pomeni, da je brez veze ugotavljati, kdaj se je začelo in kdo je kriv in vse to.

Lahko kvečjemu določiš moment, od katerega je šlo naprej vse nepovratno, ali pa moment, ko si videl, da grejo zadeve narobe, in to je bil pa november in sva najela tisto stanovanje.

Čeprav to vem zdaj, za nazaj, takrat pa nisem. Se pravi, da je tudi to brez veze.

Se pravi, deževalo je, ker je bil november in to. Spustili smo se, nepremičnikar, potem Maja, potem pa še jaz, po spolzkih stopnicah v nizko pritličje, ki je bilo klet oziroma kotlovnica, samo tega takrat še nisem vedel. Ker potem, ko je prišlo do pizdarije, sem šel oziroma je šla Maja na občino, jaz sem pa čuval ta malega, da preveri, kako in kaj. Neka mati je sedela v katakombah med policami s papirji in privlekla na dan tiste za najino oziroma najino najeto stanovanje:

»Ja, saj vi pa sploh ne bi smeli stanovati tam. Tam je ja kurilnica.«

»In kaj zdaj,« je rekla Maja, »ker mi stanujemo tam?«

»Ne vem,« je rekla, »ne bi smeli.«

Simon je spal v avtu, pa sva ga pustila tam. Edino v avtu je zaspal, drugače ni hotel. Enkrat sem preračunal, da me njegovo uspavanje stane približno pet evrov. Dva kroga okoli ljubljanske obvoznice, inih petdeset kilometrov, in to če sem vozil čisto počasi, osemdeset. To bi itak, tudi če ne bi šlo za bencin, ker ko uspavaš otroka z avtom, je fora v času, ne v hitrosti. Če bi šlo, bi se kotalil okrog Ljubljane s šestdeset, samo bi vsi drugi znoreli, še posebej kamionarji. Že zdaj so mi blendali, naj se spakiram. Treba je upoštevati še to, da če se je kazalec tresel na osemdeset, da smo šli v resnici sedemdeset in to ni neka brzina. Potem je šla varovalka za armaturko in se kazalec, jasno, ni več premikal, čeprav se je še vedno tresel, samo da na nuli, ampak do takrat sem že razvil občutek za približno osemdeset. In jasno je bilo tudi to, da si tega kmalu ne bova mogla več privoščiti, ker eno tako spanje na dan znese stopetdeset evrov na mesec, in ko sem to zračunal, me je groza. Pa to je dražje kot vrtec, s tem, da tam dobiš zajtrk, malico, kosilo in še eno malico in plesne vaje ... Dobro, te je treba dodatno plačat, tako kot angleščino, tridnevno kmetovanje, smučanje in podobne stvari. V bistvu vse razen hrane in varstva.

»To je to,« je rekel nepremičnikar, »trisočno stanovanje. Prostorno, svetlo, predvsem pa izjemno ugodno.«

Hodil je za nama in mlel, medtem ko sva midva preiskovala tistih petdeset trosobnih kvadratov. Kurc je bilo kaj svetlo, to sem kot likovno izvežban človek že vedel oziroma videl. Da bo treba imeti žarnico pretežni del dneva prižgano. Ampak nisem nič rekel, ker je itak brez veze. Ne bo nič svetleje.

»... no, ne predvsem, ker mu res nič ne manjka, nasprotno ...«

Kuhinja z jedilnim kotom in dnevno sobo vse v enem, kar naj bi bilo po neki logiki soba in pol, čeprav je na oko ena sama, špajza, skret z bano in še ena soba, ki ni bila cela soba, ker je imela samo devet kvadratov, za to, da bi bila soba, pa bi jih morala imeti deset, to sem zvedel kasneje, ko sem začel raziskovati zadevo oziroma jo je Maja. Takrat pa nisem in je oni nalagal naprej o trosobnem stanovanju.

»... ena in pol in pol in ena je tri ... in to vse za samo tristo evrov mesečno. Take najemnine ne boste dobili nikjer na obrobju Ljubljane. V Šiški, za Bežigradom ... povsod je tole po petsto. Še v Fužinah.«

To je bilo res, tu se ni zlagal, ker sva bila že povsod, pa sem vedel. Niti to, da niti v Fužinah.

Tam sem bil celo najprej, ker sem mislil, da bo pri južnih najceneje. Pa ni bilo neke razlike, samo stanovanja so bila bolj razgonjena, predvsem parketi. Mogoče tega niti ne bi opazil, ker nisi pozoren, če ne veš, če ne bi enkrat pomagal enemu parketarju brusit in lakirat, da me je še cel teden bolela glava od onega strupa. Fužinski modeli dajejo tepihe čez njih, pa se od spodaj nabere vlaga. Tepih zauga in zauga, iz zraka, iz sarme, iz zoknov, od povsod, ampak v določenem trenutku ne more več in popusti. Ko spakirajo, lahko tiste parketne treščice samo še zamenjaš, jih nima smisla več brusit pa lakirat.

»Veš, sinko, ponavadi so vsi pametni, pa pravijo, da se da, pa se ne,« je razlagal mojster lesenih dilc, pozabil sem njegovo ime, sem si pa zapomnil, da si niti za sekundo ni dal maske gor, ko je lakiral, in je bil sigurno medicinski fenomen, da je bil sploh še živ. V roki, na dlani je držal gnilo lajštico. Kot bi kakega mrtvega ptička: »Poglej, gnilo skozi in skozi,« in mi jo tiščal pod nos. Če je gnilo skoz in skoz, ne moreš, nimaš kaj brusit, ker se na robovih trga, ker je kot guma, pa lak ne prime ... No, vidiš ...« Prijel sem jo, da bi dal mir.

»Aha, pa res.«

Mokra je res bila, to se je dalo občutit.

»Tega ne moreš brusit, sinko, ker ...« in tako naprej.

Pri njem sem zdržal dva dni. Tretji dan je začel, da bo on kar z motorko na grobo narezal nekaj kosov lesa, ki so manjkali v kotu, čez katere pride itak kuhinja, pa je vseeno, in da naj jaz to držim, on pa da bo bruum, bruum. In zdaj jaz njega gledam. Pa, dobro, nekateri obvladajo in mogoče bi celo prijel tisto leseno kocko, malo večjo od Rubikove, pa da jo on izoblikuje, mogoče je to praksa, ker ko greš v lunapark na kako zajebano kolo in se ono vrti za popizdit hitro, se ti tudi zdi, da to ni pametno, ampak zaupaš in greš gor in ponavadi ne kozlaš ali odletiš z njim v vesolje, ali pa če greš na operacijo ne vem česa, recimo ledvičnih kamnov, in ti profič v belem lepo fino razloži, kako ti jih bo potegnil na svetlo skozi rit in da naj se nič ne bojiš, ker se to danes tako počne, rečeš okej in digneš šupak, ampak gledam jaz njega, tega holcerja, in bi, saj pravim, celo prijel les, če ne bi imel na obeh rokah po tri prste, ampak eden od teh treh na desni je bil negiben, trd, štrlel je stran pod enim takim čudnim kotom.

»Oprostite ...« sem rekel in umaknil roko.

»Pa kaj se bojiš?«

»Oprostite ... ne vem ...«

»Pa kaj se bojiš?« in je našigal proti meni.

»Jaz tega raje ne bi ...«

»Pa kaj se bojiš.«

In nisem. Stari je bil razočaran, sam jo je prijel z levoročnima dvema prstoma in pol in nekako odskubil tisto odvečno in do malice ni več govoril z mano. Potem sem skliznil. Prej ali slej bi spet probal, to se je videlo.

Zato sem zdaj najprej pogledal parket. Lepi veliki kosi belega lesa. Javor ali nekaj podobnega. Pa en čep sem našel, tak kovinski, okrogel v enem kotu, ampak se mi ni dalo vprašat, zakaj je tam, ker navsezadnje stanovanja itak nisva kupovala, pravzaprav sem mislil, da ga ne bova niti rentala. Kaj mu pa če bit, mislim, kaj se mu lahko tako zelo poslabša v pol leta? Ker če ga pa samo najemaš, ti je pa vseeno, mislim, če je kaj narobe, greš ven, boli te. Zaradi mene je lahko vse čepasto. Samo, da ni momentalno za en drek, da ni nekih akutnih problemov. Itak sem gledal zato, da sem nekaj delal, da bi Maja mislila, da kaj delam, da študiram o tem. In sem razmišljal, če je tisto javor ali kaj drugega, in zgedal pameten in skrben. Potem sem čepa odkril še po kotih vseh sob.

»Tole je javor, ne?« in sem potapkal po tleh z nogo.

»Oh, na parket se pa ne spoznam,« je rekel in začel mežikati z očmi. Kot da mu je kaj padlo tja not. »Vem pa, to pa vem, da je bil med dražjimi. Vidite, da je kot nov? In to parket, ne laminat.«

Javor ko bog.

Šli smo v kopalnico, kjer so bile ploščice, dražje, italijanske, nedefinirane barve, nekaj med sivo in rjavo, hvaležne za čiščenje, grde ko smrtni greh, in končali v dnevni pri mizi enake barve kot tla in sem razmišljal, če naj rečem, ali je tudi ta javorna, samo nisem, ker bi zgedalo, kot da ga zajebavam, čeprav mislim, da je bila. Stali smo okrog nje in mencali, jaz še najmanj, jaz sem se izključil. Potem je Maja rekla, da koliko je že rekel za najemnino in je oni ponovil in Maja, da, hm, okej, in ali se da kaj ceneje ...

»Saj veste, kako je, gospa, nikjer za ta denar ... Še to samo zato, ker je treba plačat za pol leta, drugače ni šans. Ker je tako poceni. To je pogoj.«

To sem že vedel, da bo treba, ker je že povedal, še pred ogledom, pa sva bila pripravljena, drugače bi naju vrglo na tloris. Ker kakšne fore so zdaj to, šest mesecev vnaprej? Ajde, dva meseca ... Če bi bil jaz na telefonu, bi že, ampak je bila Maja, pa se je pogovarjala naprej. In je nekaj kimala in ja, ja in rekla, da se še slišimo.

»To je skoraj dva tisoč,« sem rekel, ko mi je povedala, kako in kaj, »pa vnaprej, v kosu. Kaj je nor?«

»Malo manj,« in da okej, res ni ravno enostavno, ampak daš enkrat in imaš mir, te ne moti sredi kosil ...

»... pa ko ti kaplja od curakla.«

»... in imaš na voljo dovolj prostora za dihat in za tvojo mizo.«

Dobro, to je vse res, ampak jaz sem še vedno mislil, da se heca, ker od kod pa njej ali celo meni dva tisoč evrov in sem mislil, da iz tega ne bo nič. Čez dva dni ga je vseeno še enkrat klicala za ogled in sva šla tja, v Jamo oziroma na Jamo, menda se reče na Jamo, na obrobje Ljubljane, na kmete.

»Na takorekoč elitno lokacijo, kamor ne seže mestni hrup ...« in bla bla ...

Odlomek iz knjige Svinjske nogice avtorja Tadeja Goloba (Goga, 2019)

Knjiga je prejela nagrado kresnik za najboljši roman leta.

Člani Društva novomeških študentov lahko knjigo Svinjke nogice v mesecu juniju kupijo v Knjigarni Goga in na spletni strani www.goga.si za samo 10 EUR (redna cena:19,90 EUR).

Za popust v vrednosti 9,90 EUR na spletni strani uporabite kupon z naslednjim geslom: DNŠ

ŠT. 3 / JUNIJ 2021

ND(R)AMA

O
V
O
M
E
Š
K
A

GROZLJIVKA NA DILANČEVI 1:

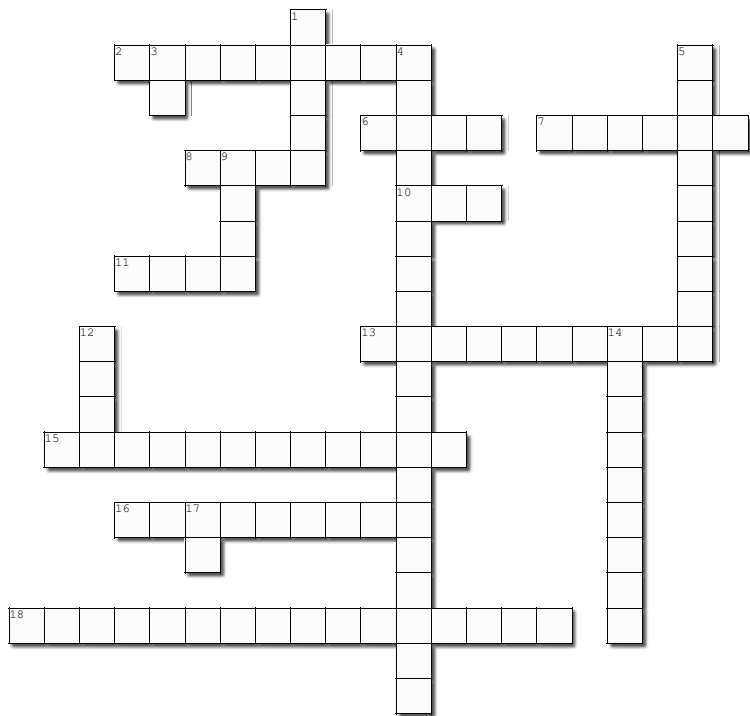
Štukelj, Trdina in Kette na
cesti - iščejo enostenski
apartma v centru Novega
mesta (max 50€/mesec)

ZA FRIZBIJI NE TEČEJO
SAMO PSI - FENOMEN,
KI JE ZAJEL KOŠENIŠKO
IGRIŠČE

VODSTVO DNŠ-JA NA SKRIVNEM
SESTANKU NA TENREIFIH - JE
MORJE TAM ŠE VEDNO SLANO?

KRIŽANKA

Created using the Crossword Maker on TheTeachersCorner.net

Across

2. Kako se imenuje trg v centru Novega mesta?
6. Koliko dni se na GDNM-ju hodi iz Kopra v Nm?
7. Dnš-jev zavod, ki ima mladinski hostel in gostinstvo?
8. Kakšna je kratica za Zvezo študentksih klubov Slovenije?
10. Kakšna je kratica za Društvo novomeških študentov?
11. Dnš-jev zavod, založba za knjige in glasbo?
13. Včasih popularen festival cvička pri nas?
15. Dnš-jev zavod, ki skrbi za mladinsko kulturo in zabavo?
16. Glavni glasbeni izvajalec na GDNM leta 2016?
18. Moje ime? (bereš me)

Down

1. Dijaška sekcija DNŠ-ja
3. Trenutna predsednica DNŠ-ja
4. Kaj je GDNM?
5. Kako se reče naši pokrajini?
9. Katera reka teče skozi Novo mesto?
12. Kdo je novomeški narodni heroj punka?
14. Kje v Novem mestu si lahko urediš študentske bone?
17. Kdo je bil prvi predsednik Dnš-ja?

SUDOKU

		8		2	3		4	7
1		3		9	6	8		
		5				9		
4	1		2	3	5	7		
	7					3	5	
		2			7		1	
2		7	3					1
			1			6		9
9	5		6	7		2		

		9	4			6		3
					3			
4		7			6			9
		4			1			
		8		5		4		
	5				7		1	8
		6		1		8		
	7		5			3	6	
3					4		9	2

